

A Comparison of affective-emotional temperament and early maladaptive schemas in women with and without experience of spousal betrayal

Fatemeh Khadempir^{1*} Maryam Melali²

1. Master of Science in General Psychology, Islamic Azad University, North Tehran Branch, Tehran, Iran
<https://orcid.org/0009-0008-3891-4373>
2. PhD in Psychology, Associate Faculty Member, Department of Psychology, Islamic Azad University, North Tehran Branch, Tehran, Iran.
<https://orcid.org/0000-0002-4684-8926>

Article Info

ABSTRACT

Article type:

Research Paper

Article History:

Received:

December 20 , 2024

Accepted:

March 6, 2025

Keywords:

affective-emotional temperament, early maladaptive schemas, betrayal.

Introduction: The purpose of the present study was to compare affective-emotional temperaments and early maladaptive schemas in women with and without experience of spousal betrayal. **Methods:** The present study is applied in terms of its purpose and is categorized as a comparative causal research in terms of its method and nature. The statistical population of the study consisted of married women who referred to the counseling unit of the health centers in Tehran city in 2024, and 120 people were selected as samples through available sampling (60 married women who had referred to the health centers with experience of their husband's betrayal and 60 ordinary married women who had referred to receive counseling without experience of their husband's betrayal). To collect data, Young's (1998) Early Maladaptive Schema Questionnaire and Lara's (2012) Combined Affective-emotional Temperament Questionnaire were used. SPSS version 24 software and multivariate analysis of variance test were used to analyze the data. **Findings:** The results indicated that there is a difference between affective-emotional temperament and early maladaptive schemas of women with and without experience of their husband's betrayal, so that the values of affective-emotional temperaments and early maladaptive schemas in women with experience of betrayal are higher than in the group of women without experience of betrayal. **Conclusion:** According to the results of this study, in order to improve the quality of life of women with experience of betrayal, it is important to pay attention to affective-emotional temperaments and early maladaptive schemas, and the guardians of the family system should pay special attention to the aforementioned issues.

Cite this article:

Khadempir, F. Melali, M. (2024). A Comparison of affective-emotional temperament and early maladaptive schemas in women with and without experience of spousal betrayal. *Journal of Islamic-Iranian Family studies*. 4(4), 85-101.

Corresponding author

Fatemeh Khadempir

Address : Department of General Psychology, Islamic Azad University, North Tehran Branch, Tehran, Iran

Email: kadempir.f@iau.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

Family is an influential factor in the development and growth of individuals' personalities, and marital conflicts often prevent individuals from performing properly in the family. Marriage is the process of legally uniting two individuals with different personalities and experiences, which can lead to potential conflicts between them. According to statistical findings in recent years, there has been a significant increase in the rate of infidelity among married individuals. Various studies indicate that more than 30 to 60 percent of men and 20 to 50 percent of women have committed infidelity at least once. Victims of infidelity experience more problems due to the presence of early maladaptive schemas. Early maladaptive schemas are pervasive and ineffective patterns in relation to the individual and his or her relationships with others that are formed during childhood or adolescence and will expand and continue throughout his or her life. Another variable that can be examined in women who have experienced infidelity is emotional temperament. Affective-emotional temperament touches the vulnerability of individuals when faced with traumatic events. Temperament is a subset of personality traits that tend to maintain stability in dealing with specific challenges and situations; it affects the behavior and emotion of the individual and leads to the occurrence of psychological trauma. By reviewing the research literature, although the relationship and effect of affective-emotional temperament on the reaction of individuals to traumatic events have been considered separately and in other statistical populations and there is a history of studies, one of the areas that has been largely neglected and not discussed by researchers is the study of the role of affective-emotional temperaments in women with and without experience of spousal infidelity. Therefore, the present study was conducted with the aim of comparing affective-emotional temperaments and early maladaptive schemas in women with and without experience of spousal infidelity.

Methodology

The present study is applied in terms of its purpose and is categorized as a comparative causal research in terms of its method and nature. The statistical population of the study consisted of married women who referred to the counseling unit of the health centers in Tehran in 2024, and 120 people were selected as samples through cluster sampling (60 married women who had referred to the health centers with experience of their husband's betrayal and 60 ordinary married women who had referred to receive counseling without experience of their husband's betrayal). To collect data, Young's (1998) Early Maladaptive Schema Questionnaire and Lara's (2012) Combined Affective-emotional Temperament Questionnaire were used. SPSS version 24 software and multivariate analysis of variance test were used to analyze the data.

Results

The results indicated that there is a difference between affective-emotional temperament and early maladaptive schemas of women with and without experience of their husband's

betrayal, so that the values of affective-emotional temperaments and early maladaptive schemas in women with experience of betrayal are higher than in the group of women without experience of betrayal ($P < 0.01$).

Table 1: Results of multivariate analysis of variance for comparison between two groups

Variable	SS	Df	MS	F	P	Effect
Emotional moods	862.51	1	862.51	28.34	0.01	0.47
Early maladaptive schemas	1247.23	1	1247.23	31.12	0.01	0.51

Discussion and Conclusion

The results revealed that there is a difference between the initial maladaptive schemas of women with and without experience of a spouse's betrayal, such that the schemas of emotional deprivation, abandonment, distrust, social isolation, shame, failure, inadequacy, vulnerability, entanglement, obedience, and inhibition are higher in the group of women with experience of a betrayal than in the group of women without experience of a betrayal. The results of this study were in line with other studies. In explaining the findings, it can be stated that betrayal as a traumatic experience can activate and strengthen the individual's deep and unconscious beliefs and schemas. For example, for an individual with an emotional deprivation schema and the dominant thought "I am not lovable," encountering the experience of a spouse's betrayal can lead to strengthening the aforementioned schema and bringing it to the level of consciousness. Also, the experience of a betrayal is usually accompanied by intense negative emotions such as anger, fear, shame, and despair. These feelings can activate maladaptive schemas such as inferiority and shame, obedience and inhibition, and the resulting reaction can manifest in the individual's thoughts and behaviors. It was exposed that the initial results of affective-emotional temperaments and maladaptive schemas in women with experience of betrayal were higher than in the group of women without experience of betrayal.

Limitations and Suggestions

One of the limitations of this study is that the subjects were married women who referred to the counseling units of health centers in Tehran city, which requires caution in generalizing the results. Based on the results of this study, it is suggested that couples can become familiar with different schemas and their adverse effects by referring to counselors and have a better plan for dealing with these schemas.

Research Ethical Considerations

Each participant was given an informed consent form to be informed of the research objectives. In addition, this article has the ethics code IAU.NORTHTEHRAN.REC.1403.047 from Islamic Azad University, North Tehran Branch.

Funding

According to the authors, this article did not receive any financial support.

Conflict of interests

The authors declare that there are no conflicts of interest related to this work.

Acknowledgements

We hereby thank and appreciate all the participants in this research.

مقایسه مزاج عاطفی - هیجانی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه در زنان با و بدون تجربه پیمان-

شکنی همسر

فاطمه خادم پیر^{۱*} مریم مللی^۲

۱. کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، تهران، ایران

<https://orcid.org/0009-0008-3891-4373>

۲. دکتری روان‌شناسی، عضو هیئت علمی وابسته، گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، تهران، ایران

<https://orcid.org/0000-0002-4684-8926>

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	مقدمه: هدف از پژوهش حاضر، مقایسه مزاج عاطفی هیجانی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه در زنان با و بدون تجربه پیمان‌شکنی همسر بود. روش: پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش و ماهیت در زمره پژوهش‌های علی مقایسه‌ای قرار دارد. جامعه آماری پژوهش را زنان متأهل مراجعه کننده به واحد مشاوره مراکز بهداشت و درمان شهر تهران در سال ۱۴۰۳ تشکیل داده بود که ۱۲۰ نفر از طریق نمونه‌گیری در دسترس به عنوان نمونه انتخاب شدند (۶۰ نفر زنان متأهلی که با تجربه پیمان‌شکنی همسر به مراکز بهداشت و درمان مراجعه کرده بودند و ۶۰ نفر زنان متأهل عادی که جهت دریافت مشاوره بدون تجربه پیمان‌شکنی همسر مراجعه کرده بودند). برای جمع‌آوری اطلاعات، از پرسشنامه‌های طرحواره‌های ناسازگار اولیه یانگ (۱۹۹۸) و پرسشنامه ترکیبی مزاج عاطفی- هیجانی لارا (۲۰۱۲) استفاده گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS نسخه ۲۴ و آزمون تحلیل واریانس چند متغیره استفاده گردید. یافته‌ها: نتایج نشان داد که میانگین نمره زنان با تجربه پیمان‌شکنی در مزاج‌های هیجانی ۱۹۱،۹۹ - عاطفی ۳۵،۸۰ و طرحواره‌های ناسازگار اولیه ۲۲۵،۸۴ و میانگین نمره زنان بدون تجربه پیمان‌شکنی در مزاج‌های هیجانی ۱۸۹،۰۲ - عاطفی ۲۹،۸۶ و طرحواره‌های ناسازگار اولیه ۲۰۷،۲۷ بود که بیانگر تفاوت معنی‌دار نمرات دو گروه می‌باشد. به طوری که مقادیر مزاج‌های عاطفی- هیجانی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه در زنان با تجربه پیمان‌شکنی بالاتر از گروه زنان بدون تجربه پیمان‌شکنی می‌باشد. نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش، در راستای بهبود کیفیت زندگی زنان با تجربه پیمان‌شکنی توجه به مزاج‌های عاطفی- هیجانی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه حائز اهمیت بوده و متولیان نظام خانواده می-بایست توجه ویژه‌ای به موارد مذکور داشته باشند.
تاریخچه مقاله: تاریخچه مقاله: ۳۰ آذر ماه ۱۴۰۳	
تاریخ پذیرش: ۱۶ اسفند ۱۴۰۳	
واژه‌های کلیدی: مزاج‌های عاطفی- هیجانی، طرحواره-های ناسازگار اولیه، پیمان‌شکنی	

خادم پیر، فاطمه، مللی، مریم، (۱۴۰۴). مقایسه مزاج عاطفی- هیجانی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه در زنان با و بدون

تجربه پیمان‌شکنی همسر. فصلنامه مطالعات اسلامی ایرانی خانواده. (۴)، ۸۵-۱۰۱.

فاطمه خادم پیر

نشانی: گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، تهران، ایران

ایمیل: kadempir.f@iau.ac.ir

استناد:

نویسنده

مسئول:

مقدمه

خانواده عاملی تأثیرگذار در شکوفایی و رشد شخصیت افراد است و تعارضات زناشویی اغلب مانع از بروز عملکرد مناسب افراد در خانواده می‌شود (Fadaei Moghadam & et al, 2022). ازدواج فرآیند پیوند مشروع دو فرد با شخصیت و تجربه متفاوت است که می‌تواند منجر به درگیری‌های احتمالی بین آن‌ها شود (Astuti & Lestari, 2022). روابط خوب و پایدار بر میزان استرس، تنظیم هیجان، امید به زندگی و سلامت جسمی و روانی افراد تأثیر مثبت می‌گذارد (2023 Gennara & et al). پیمان‌شکنی زناشویی در زمره مهم‌ترین و جدی‌ترین آسیب‌هایی است که نهاد خانواده را تهدید می‌کند (Hasannezhad & et al, 2021). نقض عهد و شکستن پیمان در روابط جنسی و عاطفی خارج از چارچوب خانواده، تعریف روشنی از پیمان‌شکنی زناشویی است (Atapour & et al, 2020).

براساس یافته‌های آماری در سال‌های اخیر، پیمان‌شکنی در افراد متأهل افزایش چشمگیری داشته است. تحقیقات مختلف گویای آن است که بیش‌تر از ۳۰ الی ۶۰ درصد از مردان و ۲۰ الی ۵۰ درصد از زنان دست کم یک بار مرتکب پیمان‌شکنی شده‌اند (Dehghani & Dehghani, 2023). حس نادیده گرفته شدن از سوی همسر پیمان شکن و احساس خودارزشمندی پایین در کنار یکدیگر منجر به میل انزوا و تنهایی در زنان آسیب‌دیده از پیمان‌شکنی می‌شود (2017 Pacher). یکی از مهم‌ترین عواملی که تحت تأثیر پیمان‌شکنی زناشویی قرار می‌گیرد، سلامت روان زوج آسیب‌دیده از پیمان‌شکنی است که کیفیت زندگی او را به چالش می‌کشد (Leonhardt & et al, 2019). نتایج برخی از شواهد پژوهشی مرتبط حاکی از آن است که زنان آسیب‌دیده از پیمان‌شکنی همسر در مقایسه با افراد عادی، از سلامت روان پایین‌تری برخوردارند (Najari & et al, 2023).

قربانیان پیمان‌شکنی به دلیل وجود طرحواره‌های ناسازگار اولیه، مشکلات بیشتری را تجربه می‌کنند. طرحواره‌های ناسازگار اولیه به صورت الگوهای فراگیر و ناکارآمد در ارتباط با فرد و روابط او با دیگران است که در دوران کودکی یا نوجوانی شکل گرفته و در طول مسیر زندگی او گسترش یافته و تداوم خواهد داشت (Estévez & et al, 2024). تعداد ۱۸ طرحواره ناسازگار اولیه وجود دارد که بر اساس پنج نیاز هیجانی برآورده نشده تقسیم‌بندی می‌شود. این پنج حیطه عبارتند از: بریدگی و طرد که ریشه در دل‌بستگی ناپایمن بین خانواده و کودک دارد و برگرفته از نیازهای برآورده نشده آنها به ثبات، امنیت، مهر، محبت، همدلی و تعلق خاطر است. افرادی که طرحواره آن‌ها در حوزه خودگردانی و عملکرد مختل قرار دارد، درگیر توقعاتی از خود و محیط هستند که مانع عملکرد بهینه و موثرشان می‌گردد. این افراد توجه افراطی و بیش از اندازه به نیازها و احساسات دیگران دارند ولو به قیمت نادیده گرفتن خواسته‌های طبیعی خود باشد. عدم پیروی آزادانه از تمایلات طبیعی در دوران کودکی باعث شده است که افراد برای حفظ و تداوم ارتباط با دیگران حتی به قیمت انکار خود و خواسته‌هایشان تلاش کنند. چنین افرادی در خانواده‌های بیش از حد سهل‌انگار و مهربان رشد یافته‌اند و طرحواره‌شان در حیطه محدودیت‌های مختل قرار می‌گیرد (Parks & Hayman, 2024).

یکی دیگر از متغیرهای قابل بررسی در زنان با تجربه پیمان شکنی همسر، مزاج عاطفی-هیجانی می‌باشد. مزاج عاطفی و هیجانی بر میزان آسیب‌پذیری افراد در مواجهه با پیشامدهای آسیب‌زا تأثیرگذار است (Mohammadi & 2024 et al). مزاج به عنوان یکی از زیرمجموعه‌های صفات شخصیتی است که تمایل به حفظ ثبات در مقابله با چالش‌ها و موقعیت‌های خاص دارد؛ بر رفتار و هیجان فرد تأثیر گذاشته و منجر به بروز آسیب‌های روانی می‌شود. مزاج عاملی پیوند

دهنده بین شناخت، ادراک، رفتار، خلق و خو و عاطفه است که این مولفه ها تأثیری متقابل بر یکدیگر دارند (2018) (Paavonen & et al).

چهار بعد نوجویی، آسیب‌پذیری، وابستگی به پاداش و پشتکار به عنوان ابعاد تشکیل دهنده مزاج هیجانی در نظر گرفته می‌شوند (Cloninger & et al, 2018). اکیزکال^۱ و همکاران (۲۰۲۱) مدل ترکیبی و یکپارچه‌ای از مزاج طبیعی، رفتار و شخصیت ارائه کرده اند که در آن دو بُعد مستقل فعال‌سازی عاطفی (تحریک و خشم) و بازداری (ترس و احتیاط) به عنوان سازنده‌های اصلی حالت‌های مزاج عاطفی مطرح می‌شوند. مدل ترکیبی مزاج عاطفی- هیجانی ارائه شده توسط لارا و همکاران (۲۰۲۳)، مفهومی منسجم و یکپارچه از مزاج هیجانی کلونینجر^۲ و مزاج عاطفی اکیزکال^۳ و همکاران (۲۰۲۱) را در بر می‌گیرد. لارا و همکاران (۲۰۱۲) شش بعد اراده، خشم، بازداری، حساسیت، مقابله و کنترل را برای مزاج هیجانی برشمرده اند که کنش متقابل بین آنها منجر به ایجاد یک الگوی رفتاری غالب تحت عنوان مزاج عاطفی می‌شود (2024) (Ghanaat & et al)، که این الگو به دوازده بعد در چهار گروه افسردگی، اضطراب، بی‌تفاوتی (درون سازی شده)، تحریک‌پذیری، بازداری زدایی و سرخوشی (برون‌سازی شده)، ادواری خوبی، ملالت، تغییرپذیری (ناپایدار)، وسواس، سرحالی، هیجان زدگی (پایدار) دسته‌بندی می‌شود (Lara & et al, 2012).

شواهد پژوهشی بیانگر آن است که واکنش افراد در مواجهه با رویدادهای آسیب‌زا تحت تأثیر مزاج عاطفی و هیجانی آنها است. از آنجا که مدل ترکیبی مزاج عاطفی- هیجانی در سال ۲۰۱۲ ارائه شده است و مدلی نسبتاً جدید در ایران و جهان به شمار می‌آید، بنابراین پیشینه پژوهشی گسترده‌ای در این زمینه وجود ندارد و ضرورت ارزیابی‌های بیشتری را در این زمینه ایجاد می‌کند. مرور ادبیات پژوهشی حاکی از آن است که هرچند تأثیر مزاج عاطفی-هیجانی بر واکنش افراد در رویدادهای آسیب‌زا به صورت جداگانه و در جوامع آماری مختلف بررسی شده است، اما یکی از حوزه‌هایی که تاکنون تا حد زیادی از دید پژوهشگران پنهان مانده، بررسی نقش مزاج‌های عاطفی-هیجانی در زنان با و بدون تجربه پیمان‌شکنی همسر است. لذا پژوهش حاضر در پی پاسخ به این پرسش است که آیا بین مزاج‌های عاطفی- هیجانی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه زنان با و بدون تجربه پیمان شکنی همسر تفاوت وجود دارد؟

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف بنیادی و از نظر ماهیت در زمره پژوهش‌های توصیفی از نوع علی-مقایسه‌ای قرار دارد. جامعه آماری پژوهش این پژوهش زنان متأهل مراجعه کننده به واحد مشاوره مراکز بهداشت و درمان شهر تهران در سال ۱۴۰۳ بود. در این پژوهش حجم نمونه ۱۲۰ نفر تعیین شد و نمونه‌ها از طریق نمونه‌گیری دردسترس انتخاب شدند. به طوری که از هر منطقه تهران (شمال، شرق، غرب و مرکز)، ۲ مرکز انتخاب شد و پرسشنامه‌ها در میان شرکت کنندگان توزیع گردید. شامل ۶۰ نفر از زنان متأهلی که به دلیل مشکل پیمان شکنی همسر به مراکز بهداشت و درمان مراجعه کرده بودند و ۶۰ نفر از زنان متأهل عادی که برای دریافت مشاوره‌های عادی زناشویی مراجعه کرده بودند. روش اجرای پژوهش

1. Akiskal

2. Cloninger

3. Exical

بدین صورت بود که پس از تهیه ابزارهای اندازه گیری و کسب مجوزهای لازم، از میان مناطق جغرافیایی شمال، مرکز، غرب و شرق تهران، هشت مرکز بهداشت (دو مرکز از هر منطقه) انتخاب شد و با کسب موافقت این مراکز برای توزیع پرسشنامه، پرسشنامه‌های پژوهش در اختیار زنانی که تمایل به همکاری داشتند قرار گرفت و از آن‌ها خواسته شد به سوالات پاسخ دهند سپس پرسشنامه‌های تکمیل شده، جمع‌آوری گردید. میانگین تقریبی تکمیل پرسشنامه‌ها توسط هر شرکت‌کننده ۳۰ تا ۴۰ دقیقه بود و پژوهشگر بر روند اجرای پژوهش نظارت داشت. لازم به ذکر است که تعداد ۱۶۷ پرسشنامه جمع‌آوری شد اما با توجه به دلایل خروج از پژوهش، سرانجام تعداد ۱۲۰ پرسشنامه مورد استفاده قرار گرفت.

معیارهای ورود افراد گروه نمونه عبارت بودند از: زنان متأهل در محدوده سنی ۲۵ تا ۴۵ سال، زنان متأهلی که حداقل ۲ سال تجربه زندگی مشترک را داشته و حداقل دارای مدرک تحصیلی دیپلم باشند. معیارهای خروج از پژوهش نیز عدم تکمیل و ناقص بودن پرسشنامه‌ها بود. ملاحظات اخلاقی پژوهش حاضر به شرح ذیل بود: ۱. کلیه شرکت‌کنندگان به صورت شفاهی اطلاعاتی در مورد پژوهش دریافت کرده و با رضایت مشارکت نمودند. ۲. این اطمینان به آزمودنی‌ها داده شد که تمامی اطلاعات آن‌ها محرمانه خواهد ماند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های زیر استفاده شد:

پرسشنامه ترکیبی مزاج عاطفی-هیجانی لارا^۴ (LCAETQ): این پرسشنامه توسط لارا و همکاران در سال ۲۰۱۲ طراحی شده است. این پرسشنامه شامل ۶۲ سوال در دو بخش هیجانی و عاطفی می‌باشد. بخش مزاج هیجانی شامل ۴۸ سوال است که به ۶ بعد تقسیم شده و هر بعد دارای ۸ آیتیم است. خرده مقیاس‌های این بخش شامل اراده، خشم، بازداری، حساسیت، مقابله و کنترل می‌شوند. بخش مزاج عاطفی نیز شامل افسردگی، اضطراب، بی‌تفاوتی، ادوار خوبی، ملالت، تغییرپذیری، وسواس، سرحالی، هیجان‌زدگی، تحریک‌پذیری، بازداری‌زدایی و سرخوشی می‌باشد که در یک مقیاس ۵ درجه‌ای از «اصلاً شبیه من نیست» با ۱ امتیاز تا «دقیقاً شبیه من است» با ۵ امتیاز نمره‌گذاری شده است. مقدار ضریب همسانی درونی به دست آمده از آلفای کرونباخ برای نمره کل ۰.۸۶٪ و برای خرده مقیاس‌ها بین ۰.۷۵٪ تا ۰.۹۱٪ گزارش شده است (Lara & et al, 2012). در ایران نیز ضریب همسانی برای کل پرسشنامه ۰.۸۲٪ و برای خرده مقیاس‌ها بین ۰.۴۹٪ تا ۰.۸۹٪ گزارش شده و ضریب پایایی آن نیز ۰.۸۵٪ تخمین زده شده است (Karimi & et al, 2021). در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ متغیر ذکر شده ۰.۷۸۴٪ به دست آمد.

پرسشنامه طرحواره یانگ^۵ (YSQ): یانگ در سال ۱۹۹۸ پرسشنامه‌ای متشکل از ۷۵ سوال و ۱۸ خرده مقیاس طراحی کرده که این گویه‌ها با طیف ۶ درجه ای لیکرت از «کاملاً غلط» با امتیاز ۱ تا «کاملاً درست» با امتیاز ۶ نمره دهی می‌شوند. این پرسشنامه تمامی طرحواره‌های ناسازگار اولیه در حیطه‌های بریدگی و طرد، حوزه خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل، دیگر جهت‌مندی و گوش به زنگی افراطی مورد سنجش قرار می‌دهد. در نسخه اصلی پرسشنامه، ضریب آلفا از ۰.۸۳٪ برای هر طرحواره ناسازگار اولیه (برای طرحواره خود تحول نیافته/ گرفتار) تا ۰.۹۶٪ (برای طرحواره نقص/ شرم) گزارش شد و ضریب پایایی آن بین ۰.۵۰٪ تا ۰.۸۲٪ بود (Young, 1998). همچنین، در پژوهشی در ایران، ساختار پرسشنامه بر روی ۳۷۰ دانشجو مورد بررسی قرار گرفت. بر اساس نتایج به دست آمده، ۱۵ خرده مقیاس از این پرسشنامه ثبات درونی خوبی در دامنه ۰.۶۲٪ الی ۰.۹۰٪ دارند. این درحالی است که ۰.۹۴٪ ثبات درونی برای پرسشنامه تخمین زده شده است (Shalbafan & Javaheri, 2021). در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ متغیر ذکر شده ۰.۸۱۴٪ به دست آمد.

⁴ Lara's combined affective-emotional temperament questionnaire

⁵ Young Schema Questionnaire

برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از شاخص‌های توصیفی میانگین و انحراف معیار و در سطح استنباطی از تحلیل واریانس چند متغیره در سطح معناداری ۰/۰۵ و از نرم افزار SPSS نسخه ۲۴ استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج نشان می‌دهد که در گروه زنان با تجربه پیمان شکنی همسر و گروه زنان بدون تجربه پیمان شکنی همسر، بیشترین فراوانی متعلق به گروه سنی ۳۱-۴۰ سال می‌باشد. همچنین در گروه زنان با تجربه پیمان شکنی همسر بیشترین فراوانی به تفکیک تحصیلات مربوط به سطح تحصیلات کارشناسی و در گروه زنان بدون تجربه پیمان شکنی همسر مربوط به سطح تحصیلات دیپلم بوده است. شاخص‌های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) متغیرهای پژوهش، در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱: شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	زنان با تجربه پیمان شکنی همسر		زنان بدون تجربه پیمان شکنی همسر	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
جنبه خوشبینی	۱۳,۱۰	۲,۰۹	۱۷,۶۰	۳,۷۵
جنبه توانایی	۱۴,۵۳	۲,۲۴	۱۸,۳۴	۳,۹۱
بعد اراده	۲۷,۶۳	۴,۰۱	۳۵,۹۶	۵,۷۷
جنبه عصبانیت	۱۷,۱۶	۲,۵۵	۱۰,۲۶	۲,۱۱
جنبه تحریک پذیری	۱۶,۳۶	۲,۳۹	۱۱,۶۰	۲,۰۱
بعد خشم	۳۳,۵۲	۴,۷۲	۳۱,۸۶	۳,۶۱
جنبه ترس	۱۷,۳۷	۲,۵۲	۱۲,۳	۲,۲۳
جنبه احتیاط	۱۵,۹۶	۲,۳۲	۹,۱	۱,۹۸
بعد بازداری	۳۳,۲۳	۴,۸۲	۲۱,۴	۳,۲۱
جنبه روابط بین فردی	۱۸,۶۳	۳,۲۶	۱۵,۳۶	۲,۲۳
جنبه رویدادها	۱۹,۳۶	۳,۷۱	۱۶,۷۳	۲,۵۸
بعد حساسیت	۳۷,۹۹	۵,۶۹	۳۱,۹۹	۴,۱۳
جنبه رویارویی	۱۳,۸۶	۲,۱۱	۱۷,۷۳	۳,۲۶
جنبه راه حل پیدا کردن	۱۵,۹۰	۲,۸۶	۱۹,۲۳	۳,۷۵
بعد مقابله	۳۹,۷۶	۴,۹۶	۳۶,۹۶	۶,۱۷
جنبه تمرکز	۱۴,۲۳	۲,۱۶	۱۸,۵	۳,۸۶
جنبه نظم	۱۴,۶۳	۲,۴۲	۱۶,۲۳	۳,۰۵
بعد کنترل	۲۸,۸۶	۴,۱۶	۳۴,۷۳	۵,۶۱
نمره کل پرسشنامه بخش هیجانی	۱۹۱,۹۹	۲۱,۵۶	۱۸۲,۰۹	۲۲,۲۶

نتایج جدول ۱، نشان می‌دهد که در گروه زنان بدون تجربه پیمان شکنی، از بین ابعاد هیجانی بیشترین امتیاز مربوط به بعد مقابله با میانگین ۳۹,۷۶ و انحراف معیار ۶,۱۷، کمترین امتیاز نیز مربوط به بعد بازداری با میانگین ۲۱,۴ و انحراف معیار ۳,۲۱ می‌باشد. در گروه زنان با تجربه پیمان شکنی، از بین ابعاد هیجانی بیشترین امتیاز مربوط به بعد حساسیت با میانگین ۳۷,۹۹ و انحراف معیار ۵,۶۹، کمترین امتیاز نیز مربوط به بعد اراده با میانگین ۲۷,۶۳ و انحراف معیار ۴,۰۱ می‌باشد.

همچنین مقایسه مقادیر میانگین ابعاد و جنبه‌های گروه‌ها نشان می‌دهد، مقادیر ابعاد خشم، بازداری، حساسیت در گروه زنان با تجربه پیمان شکنی بالاتر است در حالی که ابعاد اراده، مقابله و کنترل در گروه زنان بدون تجربه پیمان شکنی بالاتر می‌باشد. نتایج آمار توصیفی ابعاد عاطفی در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲: مقادیر آمار توصیفی ابعاد عاطفی

متغیر	زنان با تجربه پیمان شکنی همسر		زنان بدون تجربه پیمان شکنی همسر	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
افسردگی	۳,۱۶	۱,۸۶	۲,۶۵	۱,۱۲
اضطراب	۳,۱۳	۱,۷۸	۲,۵۰	۱,۱۵
بی تفاوتی	۲,۷۶	۱,۱۴	۲,۱۳	۰,۹۷
ادوار خوبی	۲,۹۲	۱,۶۴	۲,۱۰	۱,۳۶
بی قراری	۳,۷۰	۱,۱۹	۲,۰۳	۱,۰۲
تغییرپذیری	۳,۳۰	۱,۹۴	۲,۱۳	۱,۲۶
وسواس	۲,۶۳	۱,۱۱	۱,۹۰	۰,۸۳
سرحالی	۲,۱۰	۰,۹۸	۲,۹۰	۱,۰۵
هیجان پذیری	۳,۳۶	۱,۹۵	۳,۹۰	۱,۸۳
تحریک پذیری	۳,۵۰	۱,۲۶	۲,۴۶	۱,۰۳
بازداری زدایی	۳,۰۶	۱,۱۳	۲,۲۶	۰,۹۷
سرخوشی	۲,۱۳	۰,۸۹	۳,۰۳	۱,۰۸
نمره کل پرسشنامه بخش عاطفی	۳۵,۸۰	۴,۶۷	۲۹,۸۶	۳,۰۴

بر اساس نتایج جدول ۲، در گروه زنان بدون تجربه پیمان شکنی، از بین ابعاد عاطفی بیشترین امتیاز مربوط به هیجان پذیری با میانگین ۳,۹۰ و انحراف معیار ۱,۸۳، کمترین امتیاز نیز مربوط به وسواس با میانگین ۱,۹۰ و انحراف معیار ۰,۸۳ می‌باشد. در گروه زنان با تجربه پیمان شکنی، از بین ابعاد عاطفی بیشترین امتیاز مربوط به بی‌قراری با میانگین ۳,۷ و انحراف معیار ۱,۱۹، کمترین امتیاز نیز مربوط به سرحالی با میانگین ۲,۱۰ و انحراف معیار ۰,۹۸ می‌باشد. همچنین مقایسه مقادیر سرشت‌های عاطفی گروه‌ها نشان می‌دهد، مقادیر افسردگی، اضطراب، بی‌تفاوتی، ادوار خوبی، بی‌قراری، تغییرپذیری، وسواس، تحریک پذیری و بازدار زدایی در گروه زنان با تجربه پیمان شکنی بالاتر است در حالی که سرشت‌های سرحالی، هیجان پذیری و سرخوشی در گروه زنان بدون تجربه پیمان شکنی بالاتر می‌باشد. نتایج آمار توصیفی ابعاد طرحواره در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: مقادیر آمار توصیفی ابعاد طرحواره

متغیر	زنان با تجربه پیمان شکنی همسر		زنان بدون تجربه پیمان شکنی همسر	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
محرومیت هیجانی	۱۳,۹۶	۲,۳۷	۱۱,۲۶	۲,۰۲
رهاشدگی	۱۴,۵۰	۳,۲۵	۱۲,۸۰	۲,۸۶
بی اعتمادی	۱۵,۹۶	۳,۵۰	۱۳,۱۰	۲,۹۴
انزوای اجتماعی	۱۴,۲	۳,۶۹	۱۲,۵۳	۳,۴۴
نقض شرم	۱۷,۰۳	۳,۴۶	۱۳,۱۶	۲,۹۳
شکست خورده	۱۵,۶۰	۳,۸۳	۱۴,۱۰	۲,۸۵
بی‌کفایتی	۱۴,۵۳	۳,۲۲	۱۲,۹۶	۲,۸۶

۲,۲۹	۱۲,۶۰	۳,۱۱	۱۴,۱۳	آسیب پذیری
۳,۴۴	۱۳,۳۳	۳,۴۶	۱۵,۶۳	گرفتار
۲,۸۶	۱۲,۸۰	۳,۱۰	۱۴,۴۰	اطاعت
۳,۳۳	۱۷,۲۳	۳,۱۲	۱۵,۲۶	ایثار
۲,۱۰	۱۳,۰۶	۲,۷۷	۱۵,۴۶	بازداری هیجانی
۳,۱۰	۱۴,۲۳	۳,۱۹	۱۶,۳۶	معیارهای سرسختانه
۳,۳۷	۱۷,۲۵	۳,۲۹	۱۴,۰۶	استحقاق
۳,۹۹	۱۶,۸۶	۲,۹۱	۱۴,۷۶	خویشتن داری
۱۴,۲۱	۲۰۷,۲۷	۱۸,۲۱	۲۲۵,۸۴	طرحواره

بر اساس نتایج جدول ۳، در گروه زنان بدون تجربه پیمان شکنی، از بین طرحواره‌ها بیشترین امتیاز مربوط به استحقاق با میانگین ۱۷,۲۵ و انحراف معیار ۳,۳۷، کمترین امتیاز نیز مربوط به محرومیت هیجانی با میانگین ۱۱,۲۶ و انحراف معیار ۲,۰۲ می‌باشد و در گروه زنان با تجربه پیمان شکنی، از بین ابعاد هیجانی بیشترین امتیاز مربوط به شرم با میانگین ۱۷,۰۳ و انحراف معیار ۳,۴۶، کمترین امتیاز نیز مربوط به محرومیت هیجانی با میانگین ۱۳,۹۶ و انحراف معیار ۲,۳۷ می‌باشد. همچنین مقایسه مقادیر میانگین طرحواره‌ها نشان می‌دهد، مقادیر محرومیت هیجانی، رها شدگی، بی اعتمادی، انزوای اجتماعی، شرم، شکست، بی کفایتی، آسیب پذیری، رفتاری، اطاعت، بازداری هیجانی و معیارهای سرسختانه در گروه زنان با تجربه پیمان شکنی بالاتر است در حالی که طرحواره‌های، ایثار، استحقاق و خویشتن داری در گروه زنان بدون تجربه پیمان شکنی بالاتر می‌باشد.

قبل از تحلیل داده‌ها، برای اطمینان از این که داده‌های این پژوهش مفروضه‌های زیربنایی تحلیل واریانس را برآورد می‌کنند به بررسی آن‌ها پرداخته شد. بدین منظور، چهار مفروضه زیربنایی تحلیل کوواریانس شامل خطی، هم خطی بودن، چندگانه، همگنی واریانس‌ها و همگنی شیب‌های رگرسیون مورد بررسی قرار گرفتند و نتایج حاکی از تأیید آن‌ها بود. نتایج تحلیل واریانس روی میانگین نمره متغیرهای پژوهش در دو گروه نشان داد که حداقل در یکی از متغیرها، بین دو گروه تفاوت معنی دار وجود دارد. برای بررسی نقطه تفاوت، تحلیل واریانس چند متغیره انجام شد. که نتایج آن در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۴: نتایج تحلیل واریانس چند متغیره جهت مقایسه بین دو گروه

متغیر	مؤلفه	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	مقدار آماره F	سطح معناداری	اندازه اثر
مزاج‌های عاطفی	افسردگی	۱۳,۳۳	۱	۱۳,۳۳	۱۲,۳۵	۰.۱	۰.۹
	اضطراب	۱۲,۰۳	۱	۱۲,۰۳	۸,۷۶	۰.۱	۰.۶
	بی تفاوتی	۱۲,۲۳	۱	۱۲,۲۳	۱۰,۳۱	۰.۱	۰.۸
	ادوار خوبی	۲۰,۸۳	۱	۲۰,۸۳	۱۹,۶۴	۰.۱	۰.۱۴
	بی قراری	۸۳,۳۳	۱	۸۳,۳۳	۶۷,۱۰	۰.۱	۰.۳۶
	تغییرپذیری	۴۰,۸۳	۱	۴۰,۸۳	۴۶,۵۳	۰.۱	۰.۲۸
	وسواس	۱۶,۱۳	۱	۱۶,۱۳	۱۶,۵۰	۰.۱	۰.۱۲
	سرحالی	۱۹,۶۲	۱	۱۹,۶۲	۱۸,۴۵	۰.۱	۰.۱۳
	هیجان زدگی	۸,۵۳	۱	۸,۵۳	۱۰,۵۶	۰.۱	۰.۰۸
	تحریک پذیری	۳۲,۰۳	۱	۳۲,۰۳	۲۳,۹۳	۰.۱	۰.۱۶
	بازداری زدایی	۱۹,۲۰	۱	۱۹,۲۰	۱۷,۲۳	۰.۱	۰.۱۲

۰.۱۷	۰.۰۱	۲۴,۵۳	۲۴,۳	۱	۲۴,۳	سرخوشی
۰.۳۷	۰.۰۱	۷۰,۸۴	۶۰,۷,۵	۱	۶۰,۷,۵	خوشبینی
۰.۰۸	۰.۰۱	۱۰,۴۴	۱۰,۴,۵۳	۱	۱۰,۴,۵۳	توانایی
۰.۲۳	۰.۰۱	۳۶,۷۷	۴۵۶,۳۰	۱	۴۵۶,۳۰	عصبانیت
۰.۳۳	۰.۰۱	۶۰,۳۴	۴۲۵,۶۳	۱	۴۲۵,۶۳	تحریک پذیری
۰.۰۸	۰.۰۱	۱۰,۷۲	۱۱۶,۰۳	۱	۱۱۶,۰۳	ترس
۰.۰۷	۰.۰۱	۹,۰۷	۱۰,۴,۵۳	۱	۱۰,۴,۵۳	احتیاط
۰.۱۵	۰.۰۱	۲۲,۳۸	۳۲۰,۱۳	۱	۳۲۰,۱۳	روابط بین فردی
۰.۱۰	۰.۰۱	۱۳,۶۸	۲۰۸,۰۳	۱	۲۰۸,۰۳	جنبه رویدادها
۰.۲۶	۰.۰۱	۴۳	۴۴۸,۵۳	۱	۴۴۸,۵۳	جنبه رویارویی
۰.۲۱	۰.۰۱	۳۱,۸۲	۳۳۳,۳۳	۱	۳۳۳,۳۳	راه حل پیدا کردن
۰.۰۷	۰.۰۱	۹,۵۴	۱۵۴,۱۳	۱	۱۵۴,۱۳	تمرکز
۰.۱۳	۰.۰۱	۱۷,۸۵	۲۰۲,۸۰	۱	۲۰۲,۸۰	نظم
۰.۲۰	۰.۰۱	۲۹,۵۳	۲۱۸,۷	۱	۲۱۸,۷	محرومیت هیجانی
۰.۰۶	۰.۰۱	۸,۴	۸۶,۷	۱	۸۶,۷	رهاشده‌گی
۰.۱۶	۰.۰۱	۲۲,۵۹	۲۴۶,۵	۱	۲۴۶,۵	بی اعتمادی
۰.۰۶	۰.۰۱	۸,۷۱	۸۳,۳۳	۱	۸۳,۳۳	انزوای اجتماعی
۰.۳۴	۰.۰۱	۶۱,۰۹	۴۴۸,۵۳	۱	۴۴۸,۵۳	شرم
۰.۰۹	۰.۰۱	۱۱,۷۱	۶۷,۵	۱	۶۷,۵	شکست
۰.۰۷	۰.۰۱	۹,۰۴	۷۳,۶۳	۱	۷۳,۶۳	بی کفایتی
۰.۰۷	۰.۰۱	۹,۱۹	۷۰,۵۳	۱	۷۰,۵۳	آسیب پذیری
۰.۱۳	۰.۰۱	۱۷,۶۷	۱۵۸,۷	۱	۱۵۸,۷	گرفتار
۰.۰۶	۰.۰۱	۸,۵۸	۷۶,۸۰	۱	۷۶,۸۰	اطاعت
۰.۰۷	۰.۰۱	۹,۱۳	۱۱۶,۰۳	۱	۱۱۶,۰۳	ایثار
۰.۱۸	۰.۰۱	۲۷,۰۱	۱۷۲,۹۰	۱	۱۷۲,۹۰	بازداری
۰.۰۷	۰.۰۱	۱۰,۰۹	۱۳۶,۵۳	۱	۱۳۶,۵۳	سرسختی
۰.۱۸	۰.۰۱	۲۷,۰۸	۳۰۰,۸۳	۱	۳۰۰,۸۳	استحقاق
۰.۰۸	۰.۰۱	۱۰,۷۹	۱۳۲,۳۰	۱	۱۳۲,۳۰	خویشتر داری

مزاج‌های هیجانی

طرحواره‌های ناسازگار اولیه

بر اساس نتایج جدول ۴، جنبه‌های عاطفی هیجان زدگی، سرحالی و سرخوشی در زنان بدون تجربه پیمان شکنی بالاتر از گروه زنان با تجربه پیمان شکنی می‌باشد. در حالی که جنبه‌های عاطفی افسردگی، اضطراب، بی تفاوتی، ادوار خوبی، بی قراری، تغییرپذیری، وسواس، تحریک پذیری و بازداری زدایی در گروه زنان با تجربه پیمان شکنی بالاتر از گروه بدون تجربه پیمان شکنی می‌باشد.

جنبه‌های هیجانی خوشبینی، توانایی، رویارویی، پیدا کردن راه حل، تمرکز و نظم در زنان بدون تجربه پیمان شکنی بالاتر از گروه زنان با تجربه پیمان شکنی می‌باشد. در حالی که جنبه‌های هیجانی عصبانیت، تحریک پذیری، ترس، احتیاط، روابط بین فردی و رویدادها در گروه زنان با تجربه پیمان شکنی بالاتر از گروه بدون تجربه پیمان شکنی می‌باشد. هم‌چنین طرحواره‌های ایثار، استحقاق، سرسختی و خویشتر داری در زنان بدون تجربه پیمان شکنی بالاتر از گروه زنان با تجربه پیمان شکنی می‌باشد. در حالی که طرحواره‌های محرومیت هیجانی، رهاشده‌گی، بی اعتمادی، انزوای اجتماعی، شرم، شکست، بی کفایتی، آسیب پذیری، گرفتاری، اطاعت و بازداری در گروه زنان با تجربه پیمان شکنی بالاتر از گروه بدون تجربه پیمان شکنی می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با هدف مقایسه مزاج‌های عاطفی-هیجانی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه در زنان با و بدون تجربه پیمان‌شکنی همسر انجام شد. نتایج نشان داد که بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه زنان با و بدون تجربه پیمان‌شکنی همسر تفاوت وجود دارد به طوری که طرحواره‌های محرومیت هیجانی، رهاشدگی، بی‌اعتمادی، انزوای اجتماعی، شرم، شکست، بی‌کفایتی، آسیب‌پذیری، گرفتاری، اطاعت و بازداری در گروه زنان با تجربه پیمان‌شکنی بالاتر از گروه زنان بدون تجربه پیمان‌شکنی می‌باشد. نتایج این پژوهش با پژوهش‌های گرابوسکی (۲۰۲۳)، فاضل همدانی و قربان جهرمی، (۱۴۰۳) همسو بود

در تبیین یافته‌های به دست آمده می‌توان بیان داشت که پیمان‌شکنی به عنوان یک تجربه آسیب‌زا می‌تواند باورها و طرحواره‌های عمیق و ناخودآگاه فرد را فعال و تقویت نماید. به طور مثال فردی با طرحواره محرومیت هیجانی و تفکر غالب «من دوست داشتنی نیستم»، هنگام رویارویی با تجربه پیمان‌شکنی همسر ممکن است این طرحواره تقویت شده و به سطح آگاهی او منتقل شود. همچنین، تجربه پیمان‌شکنی معمولاً با احساسات منفی شدید مانند خشم، ترس، شرم و ناامیدی همراه است. این احساسات می‌توانند طرحواره‌های ناسازگاری همچون نقص و شرم، اطاعت و بازداری را فعال کرده و واکنش‌های حاصل از آن در افکار و رفتارهای فرد نمایان شود (Fazel Hamedani & Ghorban, 2018). پیمان‌شکنی ممکن است احساس بی‌ارزشی و ناتوانی را در فرد تقویت کند. این احساسات منفی در افراد با طرحواره‌های نقص و شرم و تله بی‌ارزشی و همچنین طرحواره بی‌کفایتی می‌تواند شدت بیشتری داشته و منجر به ناتوانی در کنترل محیط شده یا احساس بی‌ارزشی را تقویت کند. همچنین، زنان با تجربه پیمان‌شکنی چنانچه طرحواره‌هایی از قبیل بی‌اعتمادی و سوظن داشته باشند، بعد از مواجه با چنین رویداد تلخی، طرحواره‌های شان شدت بیشتری پیدا می‌کند (Shalbfan & Javaheri, 2021).

علاوه بر توضیحات مذکور، طرحواره‌های گرفتار، آسیب‌پذیری و شکست‌خورده نیز در زنان با تجربه پیمان‌شکنی همسر به دلایل مختلفی نسبت به زنان عادی بیشتر فعال می‌شوند. تجربه پیمان‌شکنی می‌تواند باعث شود که زنان احساس کنند در شرایطی گیر افتاده‌اند که نمی‌توانند از آن خارج شوند. آن‌ها ممکن است احساس کنند که کنترل زندگی‌شان را از دست داده‌اند و به نوعی در یک وضعیت غیرقابل تغییر و پر از تله‌های روانی گرفتار شده‌اند. پیمان‌شکنی باعث می‌شود احساس ناامنی و ترس از آسیب‌پذیری افزایش یابد. این ترس از آسیب‌پذیری می‌تواند ناشی از فقدان اعتماد به نفس و نگرانی از این امر باشد که دوباره مورد خیانت یا آسیب قرار گیرند، در نتیجه این طرحواره در آن‌ها تقویت می‌شود (Grabowski, 2023).

در نهایت پیمان‌شکنی، می‌تواند به عنوان یک تجربه بسیار تحقیرآمیز و دردناک تلقی شود که فرد را با احساس شکست عمیق روبرو می‌کند. زنان با تجربه پیمان‌شکنی ممکن است احساس کنند که در رابطه، زندگی زناشویی، یا حتی به طور کلی در زندگی شخصی خود شکست خورده‌اند. این احساسات منفی از ناکامی و شکست، می‌تواند باعث تقویت و تشدید طرحواره شکست‌خورده شود (Dehghani & Esmailian, 2016).

در مجموع می‌توان چنین برداشت کرد که به دلیل تأثیرات عمیق عاطفی و روانی ناشی از پیمان‌شکنی، طرحواره‌ها در زنانی که تجربه پیمان‌شکنی از سوی همسر دارند، بیش از زنان عادی فعال می‌شوند و به دلیل شدت تجربه‌های منفی،

این طرحواره‌ها بیشتر و شدیدتر از قبل در آن‌ها احساس می‌شود. این امر می‌تواند به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای بر کیفیت زندگی و سلامت روان این افراد تأثیر بگذارد.

تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش نشان داد بین مزاج‌های عاطفی زنان با و بدون تجربه پیمان شکنی همسر تفاوت وجود دارد. به طوری که جنبه‌های عاطفی هیجان‌زدگی، سرحالی و سرخوشی در زنان بدون تجربه پیمان شکنی بالاتر از گروه زنان با تجربه پیمان شکنی می‌باشد. در حالی که جنبه‌های عاطفی افسردگی، اضطراب، بی‌تفاوتی، ادوارخویی، بی‌قراری، تغییرپذیری، وسواس، تحریک‌پذیری و بازداری‌زدایی در گروه زنان با تجربه پیمان شکنی بالاتر از گروه بدون تجربه پیمان شکنی می‌باشد. یافته‌های به دست آمده با نتایج پاچر (۲۰۱۷)، اسفندیاری بیات و همکاران (۱۴۰۰)، شروت و ویگل (۲۰۱۸) و شریفی‌ساعی (۱۴۰۲) همسوست. در تبیین این یافته می‌توان بیان داشت که پیمان شکنی یکی از تجربیات شدیداً آسیب‌زا در روابط است که می‌تواند به عنوان یک ضربه روانی در فرد باقی بماند. زنان دارای تجربه پیمان شکنی همسر ممکن است احساس امنیت و اعتماد خود را از دست بدهند. این کاهش احساس امنیت می‌تواند منجر به افزایش نگرانی‌ها، حساسیت بیش‌ازحد به تهدیدات و ناپایداری عاطفی شود. در مقابل، زنانی که چنین تجربه‌ای نداشته‌اند، احتمالاً مزاج عاطفی متعادل‌تری دارند و به‌طور کلی در روابط خود احساس اعتماد بیشتری می‌کنند. مطابق نظر اسفندیاری بیات و همکاران (۱۴۰۰) نیز زنان دارای تجربه پیمان شکنی همسر ممکن است احساس افسردگی و انزوا کنند، چرا که پیمان شکنی می‌تواند رابطه اجتماعی و خانوادگی آنها را تحت تأثیر قرار دهد. این کاهش حمایت اجتماعی نیز در نهایت می‌تواند منجر به افزایش احساسات منفی همچون افسردگی، انزوا و استرس شود.

در نهایت تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش نشان داد بین مزاج‌های هیجانی زنان با و بدون تجربه پیمان شکنی همسر تفاوت وجود دارد به طوری که جنبه‌های هیجانی خوشبینی، توانایی، رویارویی، پیدا کردن راه حل، تمرکز و نظم در زنان بدون تجربه پیمان شکنی بالاتر از گروه زنان با تجربه پیمان شکنی می‌باشد. در حالی که جنبه‌های هیجانی عصبانیت، تحریک‌پذیری، ترس، احتیاط، روابط بین فردی و رویدادها در گروه زنان با تجربه پیمان شکنی بالاتر از گروه بدون تجربه پیمان شکنی می‌باشد. یافته به دست آمده با سایر نتایج پاچر (۲۰۱۷) و شریفی‌ساعی (۱۴۰۲) همسو بود.

در تبیین این یافته می‌توان استدلال کرد که تجربه پیمان شکنی ممکن است منجر به از بین رفتن اعتماد به نفس و احساس امنیت شود که به نوبه خود افزایش ترس و احتیاط را در پی دارد. زنان با تجربه پیمان شکنی ممکن است در روابط بین فردی خود مشکلات بیشتری را تجربه کنند و به رویدادهای زندگی با نگرانی و تردید بیشتری نگاه کنند. این امر می‌تواند ناشی از شکست در روابط عاطفی و عدم اعتماد به دیگران باشد. این در حالی است که زنانی که تجربه پیمان شکنی نداشته‌اند، احتمالاً توانایی بیشتری برای نگاه به زندگی با دید مثبت دارند. این زنان به احتمال زیاد از راهکارهای موثرتری برای مدیریت و مقابله با مشکلات استفاده می‌کنند و توانایی بیشتری در پیدا کردن راه‌حل برای مشکلات و موقعیت‌های دشوار دارند (Bayat, 2021).

علاوه بر این، تجربه پیمان شکنی می‌تواند منجر به ایجاد ناپایداری عاطفی شود که این ناپایداری ممکن است باعث کاهش نظم و سازماندهی در زندگی روزمره شود. زنان دارای تجربه پیمان شکنی ممکن است به دلیل احساسات منفی مانند اضطراب، افسردگی یا خشم، در برنامه‌ریزی و اجرای امور روزانه خود دچار مشکل شوند. احساس آشفتگی عاطفی می‌تواند منجر به بی‌نظمی در زندگی و کاهش توانایی در مدیریت وظایف شخصی و حرفه‌ای شود. در مقابل، زنان عادی که از این ناپایداری‌ها رنج نمی‌برند، احتمالاً نظم بیشتری در زندگی خود دارند (Sharifi Saei, 2023).

به طور کلی، این یافته‌ها نشان می‌دهد که تجربهٔ پیمان‌شکنی می‌تواند موجب تغییرات عمیقی در نحوهٔ برخورد زنان با زندگی، احساسات و روابط اجتماعی‌شان شود. از این رو، توجه به این تفاوت‌ها در زمینه‌های درمانی و مشاوره‌ای می‌تواند به بهبود وضعیت روان‌شناختی زنان آسیب‌دیده کمک کند. لذا با توجه به نتایج به دست آمده زوجین می‌توانند از طریق مراجعه به مشاوران با طرحواره‌های مختلف و اثرات سوء آن‌ها آشنا شده و برنامه‌ریزی بهتری جهت برخورد با این طرحواره‌ها داشته باشند. همچنین مراجعه به روان‌شناس یا مشاور می‌تواند به زنان کمک کند تا با مزاج‌های عاطفی-هیجانی خود بیشتر آشنا شده و با احساسات منفی خود مقابله کنند، مهارت‌های مقابله‌ای را بیاموزند و به تدریج بهبود یابند.

محدودیت‌های و پیشنهادهای پژوهش

درمورد محدودیت‌های این پژوهش می‌توان گفت که آزمودنی‌ها، زنان متأهل مراجعه کننده به واحد مشاوره مراکز بهداشت و درمان شهر تهران بودند بنابراین باید در تعمیم نتایج احتیاط نمود. همچنین عدم دسترسی به افراد بیشتر در گروه نمونه به علت محدود بودن مراجعه به واحد مشاورهٔ مراکز بهداشت و درمان و عدم کنترل برخی متغیرها از دیگر محدودیت این پژوهش بود. بر اساس نتایج این پژوهش، پیشنهاد می‌شود زوجین با مراجعه به روانشناسان با طرحواره‌های مختلف و اثرات منفی آن‌ها آشنا شده و برای مواجهه مؤثرتر با این طرحواره‌ها برنامه‌ریزی کنند. همچنین مراجعه به روان‌شناس می‌تواند به زنان کمک کند تا با مزاج‌های عاطفی-هیجانی خود بیشتر آشنا شده و با احساسات منفی خود مقابله کنند، مهارت‌های مقابله‌ای را بیاموزند و به تدریج بهبود یابند. همچنین پیشنهاد می‌گردد این پژوهش در سایر شهرها و فرهنگ‌ها اجرا شود.

تعارض منافع

هیچگونه تضاد منافی برای نویسندگان این مقاله وجود ندارد.

اخلاق پژوهش

به هرکدام از شرکت‌کنندگان فرم رضایت آگاهانه داده شد تا در جریان اهداف پژوهش قرار گیرند. ضمناً این مقاله دارای کد اخلاق IAU.NORTHTEHRAN.REC.1403.047 از دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال است.

حمایت مالی

مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد و بدون حمایت مالی انجام شده است.

سپاسگزاری

این مقاله برگرفته شده از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی عمومی نویسنده اول با همکاری استاد محترم راهنما است. از استاد محترم و کلیه زنان متأهل مراجعه کننده به واحد مشاوره مراکز بهداشت و درمان شهر تهران تشکر و قدردانی می‌گردد.

References

- Astuti, V. W., & Lestari, S. (2022). Psychological Condition of Women Who Divorced Due to Husbands' Infidelity. *Journal An-Nafs: Kajian Penelitian Psikologi*, 7(1), 61-74. [[Link](#)]
- Atapour, N., Ahmadi, K., Falsafinejad, M. R., & Khodabakhshi Kolaei, A. (2020). Risk Factors for Betrayal in Couples with Marital Infidelity. *Islamic Life Journal*, 4(3), 20-47. ([Persian](#)). [[Link](#)]
- Bayat, D. E., Asadpour, I., Mohsenzadeh, F., & Kasaei, A. (2021). Comparison of the effectiveness of group counselling based on rational, emotional and behavioral therapy (REBT) and acceptance and commitment therapy (ACT) on forgiveness of women affected by marital infidelity. *Journal of psychological science*, 20(97), 139-151. ([Persian](#)). [[Link](#)]
- Dehghani, M., & Dehghani, Y. (2023). Comparison of attachment injury resolution model and integrative couple therapy on trust reconstruction among the injured women by marital infidelity. *The American Journal of Family Therapy*, 51(3), 283-301. ([Persian](#)). [[Link](#)]
- Dehghani, M. & Esmailian, N. (2016). Personality Characteristics, Early Maladaptive Schema and Family Function in Couples Initiating for Divorce Versus Non-Initiating Ones. *Journal of Family Research*, 12(4), 575-592. ([Persian](#)).
- Estévez, A., Macía, L., Aonso-Diego, G., & Herrero, M. (2024). Early maladaptive schemas and perceived impact of COVID-19: the moderating role of sex and gambling. *Current Psychology*, 43(19), 17985-18000. [[Link](#)]
- Fadaei Moghadam, M., KhoshAkhlagh, H., & Rezaei Jamaloei, H. (2022). Comparison of the effectiveness of McKay cognitive couple therapy and schema therapy on impulsivity and relationship improvement in couples with marital conflict in Qom. *Women Studies*, 13(39), 141-166. ([Persian](#)). [[Link](#)]
- Fazel Hamedani, N., & Ghorban Jahromi, R. (2018). Effectiveness of group therapy using transactional analysis (TA) on cognitive emotion regulation and marital intimacy of betrayed women. *Journal of Psychological Science*, 17(70), 745-753. ([Persian](#)). doi: [20.1001.1.17357462.1397.17.70.12.4](https://doi.org/10.1001.1.17357462.1397.17.70.12.4)
- Gennara, A., Peetz, J., & Milyavskaya, M. (2023). When more is less: Self-control strategies are seen as less indicative of self-control than just willpower. *Journal of Experimental Social Psychology*, 106, 104457. [[Link](#)]
- Grabowski, A. (2023). Early maladaptive schemas and the quality of marital bond and communication. *Kwartalnik Naukowy Fides et Ratio*, 53(1), 9-17. [[Link](#)]
- Karimi Yousefi, S. H., Abolghasemi, A., Kafi, M., & Hossein Khanzadeh, A. A. (2021). Comparing the affective and emotional temperaments in students with and

- without self-harm behaviors. *Clinical Psychology and Personality*, 19(1), 67-79. [\(Persian\)](#). [[Link](#)]
- Lara, D. R., Bisol, L. W., Brunstein, M. G., Reppold, C. T., de Carvalho, H. W., & Ottoni, G. L. (2012). The Affective and Emotional Composite Temperament (AFECT) model and scale: a system-based integrative approach. *Journal of Affective Disorders*, 140(1), 14-37. [[Link](#)]
- Leonhardt, N. D., Willoughby, B. J., Dyer, W. J., & Carroll, J. S. (2020). Longitudinal influence of shared marital power on marital quality and attachment security. *Journal of Family Psychology*, 34(1), 1. [[Link](#)]
- Mohammadi Morchegani, S., Abolghasemi, A., & Kafi Masouleh, M. (2021). The Comparison of affective-emotional temperament in women with and without sexual Interest/Arousal Disorder. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ)*, 10(2), 113-124. [\(Persian\)](#). [[Link](#)]
- Najari, F., Niknam, M., & Dokaneifard, F. (2023). Comparing the Effectiveness of Treatment based on Acceptance and Commitment and Schema Therapy on Mental Health in Women after Betrayal. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ)*, 12(1), 97-108. [\(Persian\)](#). [[Link](#)]
- Paavonen, V., Luoto, K., Lassila, A., Leinonen, E., & Kampman, O. (2018). Temperament clusters associate with anxiety disorder comorbidity in depression. *Journal of Affective Disorders*, 236, 252-258. [[Link](#)]
- Pacher, A. (2017). Extramarital affairs in contemporary Japan: Current situation & trends. *The Journal of Sexual Medicine*, 14(5), 300-307. [[Link](#)]
- Parks, A. K., & Hayman, L. L. (2024). Unveiling the Strong Black Woman schema—evolution and impact: A systematic review. *Clinical Nursing Research*, 33(5), 395-404. [[Link](#)]
- Shalbafan, M. & Javaheri, M. H. (2021). Comparison of emotional schemas, early maladaptive schemas and resilience in divorced couples and living couples. *Applied Research in Consulting*, 4(13), 79-94. [\(Persian\)](#). [[Link](#)]
- Sharifi Saei, M. H. (2023). Consequences of Marital Infidelity in Iran; Meta-Synthesis Study. *Two Quarterly Journal of Contemporary Sociological Research*, 12(22), 165-204. [\(Persian\)](#). doi: [10.22084/csr.2023.26768.2148](https://doi.org/10.22084/csr.2023.26768.2148)
- Shrout, M. R., & Weigel, D. J. (2018). Infidelity's aftermath: Appraisals, mental health, and health-compromising behaviors following a partner's infidelity. *Journal of social and personal relationships*, 35(8), 1067-1091. [[Link](#)]
- Young, J.E., (1998). Schema therapy. A practitioner's guide. New York: The Guilford Press. 25-35. [[Link](#)]